

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) แบบภาคตัดขวาง (Cross Sectional Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 220 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 95.45 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.58 (S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่า ด้านการรวบรวมข้อมูลและด้านการเรียบเรียงข้อมูลอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการแปลผล และด้านการกระจายข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ได้แก่ 1) ปัจจัยลักษณะประชากร ประกอบด้วย ประสิทธิภาพการฝึกอบรมการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 2) ปัจจัยทางการบริหาร ประกอบด้วย ด้านกำลังคน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ 3) กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน และการควบคุม โดยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ได้แก่ การจัดองค์กร การควบคุม การวางแผน และการบังคับบัญชาสั่งการมีผลต่อการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถร่วมทำนายการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดนครราชสีมาได้ร้อยละ 67

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบว่ามีปัญหาดังนี้ 1) ด้านเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับภาระงาน เจ้าหน้าที่ขาดการอบรมการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ในศูนย์สุขภาพชุมชนให้เหมาะสมกับภาระงาน ควรมีการอบรมความรู้ด้านการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาอย่างต่อเนื่อง ควรเพิ่มทักษะและแรงจูงใจ 2) ด้านการบริหารจัดการ พบว่ามีงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาไม่เพียงพอ และการจัดทำเอกสารการดำเนินงานเป็นเรื่องยากที่จะทำได้ จึงควรเพิ่มงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา และควรมีการประชุมทำแผนบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยากับผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกัน 3) ด้านการสนับสนุนจากองค์กร พบว่างบประมาณในการสนับสนุนจากองค์กรบริหารส่วนตำบลไม่เพียงพอ องค์กรบริหารส่วนตำบลเห็นความสำคัญของงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาน้อย และขาดการควบคุมกำกับ ข้อเสนอแนะต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา และควรมีระบบการนิเทศและควบคุมกำกับการทำงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

The purpose of this descriptive, cross sectional study, aimed to study level of administrative factor and administrative process affecting performance in epidemiological surveillance of health personnel in Nakhonratchasima province. The studied sampling group included 220 health personnel, who are responsible for epidemiological surveillance. Data was collected themselves questionnaires. A total of 210 questionnaires, (95.45%) were received. The statistical analysis used percentages, mean, standard deviation, Pearson Product Movement Correlation Coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

The result of this study showed that level of performance in epidemiological surveillance of health personnel was at average level ($\bar{X} = 3.58$, $SD. = 0.62$) For activity items of performance, it showed that the collecting and consolidating performance were at high level, but analyzing, interpreting and disseminating performance were at average level. The study also indicated that factors correlated with performance in epidemiological surveillance of health personal with statistical significance (p -value= 0.05) were 1) The personal factors such as training experience in epidemiological surveillance. 2) Administrative factors such as man power, budgeting, and equipment 3) Individual administration process such as planning, organization, commanding, coordinating and controlling. Multiple regression statistics showed that the affecting factors toward performance in epidemiological surveillance were organizing, controlling, planning and commanding with statistics significant (p -value= 0.05) and 67% of determination correlation.

Problems and difficulty of performance in epidemiological surveillance were included 1) Health personnel facing with less man power when compare with work load and lack of continuing training. Therefore man power should be provided in appropriated with work load, provided continuing training courses in order to utilize knowledge to develop their work, and need more training skill and motivation. 2) Administrative management included budget and essential equipment are not sufficient and also the difficulty in finding documentation. The study recommended that budget and essential equipment should be supplied, and the involving key persons should be participated in epidemiological surveillance planning. 3) Support from partnership organization including Tambon Administrative Organization has limitation of budget, less concern over epidemiological surveillance, and lack of supervisory system. Hence supporting facility and supervisory system are needed.